

[Christophersen]

udenlandsk energiråstof. Vi har forsømt, og det er regeringens hovedansvar, at gøre noget ved hele kernekraftproblemet.

Vi mener også, at regeringen på en række uddannelsesområder udviser forsømmelighed og ikke lever op til den aftale, vi var en række partier der lavede sammen med socialdemokratiet sidste forår, om de 16-19-åriges uddannelsesforhold.

Hvis jeg skulle sammenfatte min beskrivelse af regeringens holdning på en række områder, så måtte det være – her håber jeg ikke, at jeg generer min gode ven hr. Poul Schlüter – at det er en meget konservativ holdning, en meget forsigtig, tøvende holdning til de afgørende problemer, hvor man foretrækker at lade tingene bevæge sig videre efter inertiens lov, hvor man viger tilbage for at øve en afgørende påvirkning i en anden retning.

Men det er klart, at på nogle punkter er socialdemokratiet uhyre ivrigt. Man er uhyre ivrig for at få lov til at fortsætte bestræbelserne for at få gennemført økonomisk demokrati, på at få gennemført en fradragsreform, på at få gennemført måske også en kommunalisering af vores erhvervsliv og dermed en større offentlig styring af de private virksomheder.

Der er det paradoksale i denne sal, at hvor det er farligst at give regeringen handlefrihed, har et flertal været parat til at give regeringen handlefrihed. Hvor det var mest nødvendigt at tvinge regeringen til handling, har det samme flertal tilsyneladende accepteret, at regeringen skal have lov til at forholde sig passiv. Dermed har socialdemokratiet opnået det bedste af to verdener, og resten af samfundet har opnået det værste af to verdener.

Jeg tror ikke, der i de sidste 8 år har været nogen regering, der har haft en mere bekvem parlamentarisk position end den nuværende, eller et mere komfortabelt flertal. De forlig, den indgår, består øjensynligt i, at man bekræfter tingenes tilstand og derefter forlænger den yderligere et år eller to. Hvad der ligger uden for forligene, er til gengæld de ting, socialdemokratiet gerne vil have lov til at gennemføre, f.eks. sammen med SF, f.eks. i form af en fradragsreform, i form af indførelse af ØD. Det er ideer, regeringen altså gerne må arbejde videre med, og som derefter kan betragtes som dens langsigtede politik. Det er efter vores opfattelse at give fripas for en fortsat socialisering. Det havde været

mere på sin plads, hvis socialdemokratiet havde brugt sin tid sammen med andre partier til med os andre, med venstre og det konservative folkeparti, at drøfte de helt jordnære, de reelle problemer, der plager vores samfund, plager vores landbrug, vores industri, håndværk, byggesektor og andre erhverv, som i dag føler det og også reelt trues på deres eksistens. Men en form for afklaring har vi jo fået, vi har fået en politisk afklaring, for regeringen har som sagt fået sit flertal på plads, og den har fået formaliseret sin ret til at bruge skiftende flertal.

Det rejser spørgsmålet, hvordan oppositionens rolle er i et sådant folketing. Oppositionens rolle er og skal være at være kritisk over for sjusk, over for regnefejl, store som små, over for misbrug af administrationen, over for forsøg på at udnytte den økonomiske krise til at føre en socialistisk politik. Det er en del af oppositionens opgave. Dernæst er det en del af oppositionens opgave at formulere et alternativ, og vi har klart lagt en række forslag frem – det har det konservative folkeparti også – til, hvordan man kan løse de store, afgørende økonomiske problemer, og det er forslag, som i høj grad er identiske.

Endelig skal oppositionen naturligvis kunne udgøre et alternativ, det vil sige have vilje til at afløse den siddende regering, og det har vi. Det har vi af den grund, at vi mener, at den politik, vi står for, er langt mere effektiv, langt mere i overensstemmelse med, hvad det danske samfund har brug for. Der er også i oppositionen en mulighed for at samordne synspunkter.

Jeg vil godt nævne et enkelt område, som hidtil har ligget uden for den mere almindelige politiske strid, nemlig udenrigs- og sikkerhedspolitikken. Det har ligget udenfor. Det har været godt af mange grunde, og det har det altså gjort indtil nu, og det håber jeg at det stadig vil gøre. Men det er klart, at der også er noget, som hedder langmodighed, og den kan jo strækkes meget langt.

Jeg vil godt om Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitik sige, at den betrygges jo altså ikke kun ved hjælp af retorik. Der må være noget gods bag den, hvis man skal kunne holde enigheden ved lige. Det er ikke bare et spørgsmål om at stå og bekende sig til NATO eller til EF eller til FN, eller hvad ved jeg. Det er også et spørgsmål om i hand-